

ЗНАЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ У ЗАХОДАХ, СПРЯМОВАНИХ НА ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Юдічева О.П., канд. техн. наук, доц.
Київський національний університет будівництва
і архітектури, м. Київ, Україна

Безпечна їжа є основним фактором здоров'я та благополуччя людини. Хвороби харчового походження (Foodborne Diseases (FBD)) мають значний вплив на здоров'я та добробут населення. Харчові продукти, що містять шкідливі бактерії, віруси, паразити, хімічні або фізичні речовини, здатні викликати гострі або хронічні захворювання. Понад 200 захворювань – від діареї до раку, можуть призвести до стійкої втрати працездатності або смерті. Щороку приблизно 600 мільйонів (майже 1 з 10 людей у світі) хворіють після вживання зараженої їжі [1].

У 2015 р. держави-члени ООН затвердили порядок денний сталого розвитку на період до 2030 р., який містить спільний план забезпечення миру та процвітання для людей та планети на сьогодні і на майбутнє. Цей план містить 17 цілей сталого розвитку (Sustainable Development Goals (SDGs)), яких потрібно досягти у рамках глобального партнерства: SDGs 1 – «Ні – бідності»; SDGs 2 – «Нульовий голод»; SDGs 3 – «Міцне здоров'я та добробут»; SDGs 4 – «Якісна освіта»; SDGs 5 – «Гендерна рівність»; SDGs 6 – «Чиста вода та санітарія»; SDGs 7 – «Доступна та чиста енергія»; SDGs 8 – «Гідна робота та економічне зростання»; SDGs 9 – «Промисловість, інновації та інфраструктура»; SDGs 10 – «Зменшення нерівності»; SDGs 11 – «Сталі міста та громади»; SDGs 12 – «Відповідальне споживання та виробництво»; SDGs 13 – «Кліматичні дії»; SDGs 14 – «Життя під водою»; SDGs 15 – «Життя на суші»; SDGs 16 – «Мир, справедливість та міцні інституції»; SDGs 17 – «Партнерство для досягнення цілей». Сутність зазначених цілей полягає в тому, що вирішення різних світових проблем має відбуватися одночасно, зокрема подолання бідності повинно відбуватися разом зі стратегіями, що спрямовані на покращення освіти і здоров'я та зменшення нерівності між людьми. Кінцевою ключовою метою визначено – боротьба зі зміною клімату і збереження лісів та океанів. Ці цілі є своєрідним планом для досягнення кращого та більш стійкого майбутнього для всіх на планеті.

Глобальна стратегія ВООЗ щодо безпеки харчових продуктів на 2022-2030 рр. (WHO Global Strategy for Food Safety 2022-2030) [2]

стверджує, що достатня, безпечна та високопоживна їжа чітко визначена як актуальна для всіх перелічених глобальних цілей. І, головне, ці цілі ще раз підтверджують взаємозалежність між здоров'ям, та благополуччям, харчуванням, безпечністю харчових продуктів та продовольчою безпекою загалом.

Глобальну стратегію безпечності харчових продуктів [2] було розроблено, щоб спрямовувати та підтримувати держави-члени в їх зусиллях щодо встановлення пріоритетів, планування, впровадження, моніторингу та регулярної оцінки дій, спрямованих на зменшення тягаря Foodborne Diseases (FBD) шляхом постійного зміцнення систем безпеки харчових продуктів і сприяння глобальній співпраці. Ця стратегія надає зацікавленим сторонам інструменти, необхідні для контролю над національною кухнею та для співпраці з партнерами по всьому світу. Згідно з Глобальною стратегією ВООЗ бажано включити безпеку харчових продуктів у заходи, що спрямовані на досягнення SDGs, особливо SDGs 2 – «Нульовий голод»; SDGs 3 – «Міцне здоров'я та добробут» та SDGs 8 – «Гідна робота та економічне зростання». Також безпека харчових продуктів має бути інтегрована у досягненні SDGs 1 – «Hi – бідності»; SDGs 12 – «Відповідальне споживання та виробництво» і SDGs 17 – «Партнерство для досягнення цілей». Крім того, SDGs 6 – «Чиста вода та санітарія»; є основою для безпечної їжі.

Невід'ємна роль безпеки харчових продуктів є критично важливим фактором у досягненні SDGs 2, які будуть недосяжні без адекватного, безпечного та здорового харчування – особливо для внутрішніх споживачів у країнах з низьким і середнім доходом.

Глобальна стратегія визнає, що безпека харчових продуктів тісно пов'язана зі здоров'ям тварин, рослин і довкіллям. Стратегія закликає держави-члени розглянути Єдиний підхід під час планування та реалізації заходів з безпеки харчових продуктів. Це дозволить національним урядам швидко виявляти негайно запобігати чи реагувати на існуючі та нові захворювання. Стратегія підкреслює важливість посилення міжорганізаційної та міжгалузевої координації та співробітництва.

Список використаних джерел

1. WHO global strategy for food safety 2022–2030: towards stronger food safety systems and global cooperation. URL: <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/364638/9789240061200-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 28.10.2023).
2. THE 17 GOALS. Department of Economic and Social Affairs Sustainable Development United Nations. URL: <https://sdgs.un.org/goals> (дата звернення: 28.10.2023).